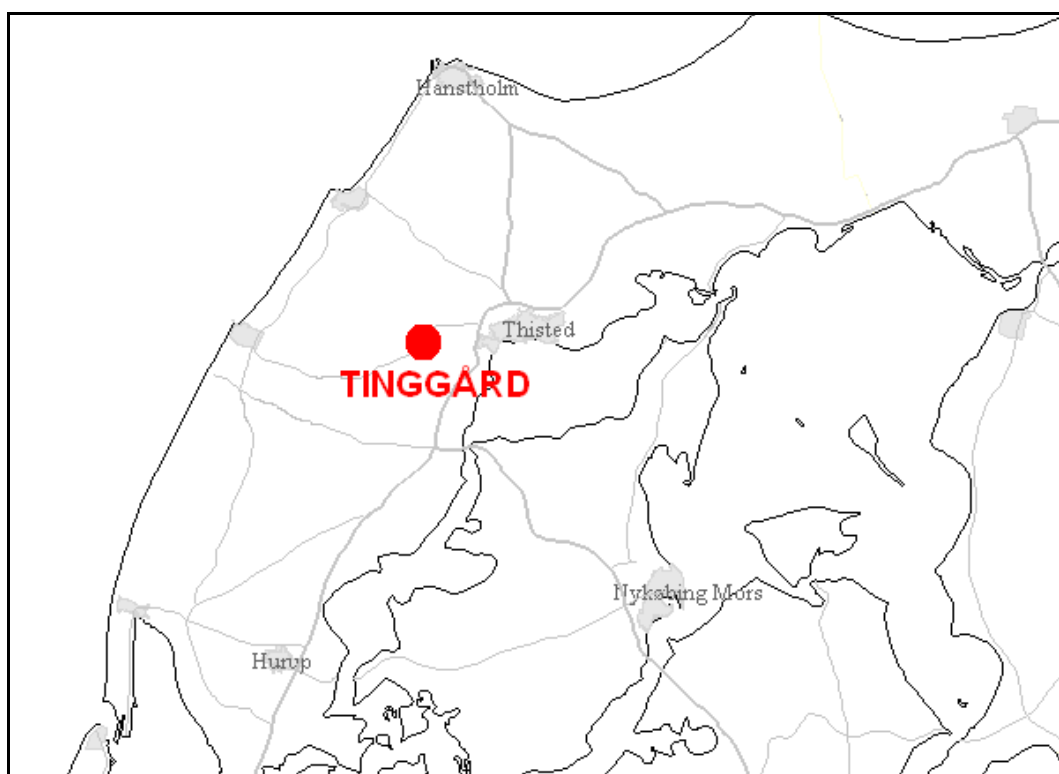


Tinggård, Thy

Gennemsyn af makrofossilprøver 2009

Peter Steen Henriksen



NNU-rapport nr. 22 (2009), Tinggård, THY 3471, NNU-nr. A8127.

Tinggård, THY 3471. Gennemsyn af makrofossilprøverne.

Peter Steen Henriksen, Nationalmuseet, Danmarks Oldtid/Naturvidenskab

Baggrund:

Museet for Thy og Vester Hanherred har fortsat gravningerne på pladsen Tinggård ved Sjørring og udtaget prøver til makrofossilanalyser. Tidligere er der analyseret en lang række prøver fra pladsen (Henriksen 2006).

De nye prøver er gennemset med henblik på at vurdere om disse skal underkastes en nærmere analyse.

Der er udtaget 52 makrofossilprøver fra huse og andre anlæg, dels anlæg dateret til bronzealder, dels til middelalder.

Resultaterne:

I tabel 1 ses resultaterne af gennemsynet.

Prøverne dateret til bronzealder kommer fra husene 21, 20 og 25. Kun prøverne fra hus 21 indeholdt et større antal kornkerner, som berettiger til en nærmere analyse. x2013, der også må henføres til bronzealder, indeholdt en kerne og adskillige aksled fra Enkorn (*Triticum monococcum*). Denne art er meget sjælden i danske fund.

Prøverne fra middelalder indeholdt generelt langt flere makrofossiler. Dels mange korn og markukrudtsfrø, dels mange rester fra afbrænding af lyng- og engtørv.

Kornet var domineret af Havre (*Avena sativa*) og Avnklædt Byg (*Hordeum vulgare var. vulgare*), hvilket passer godt ind i de hidtidige undersøgelser.

I en enkelt prøve optrådte talrige smedekugler, hvilket fortæller om smedning i nærområdet.

I prøverne fra hus 24 optrådte et meget stort antal slagger, der kan hidrøre fra en brand i huset eller fra smedning/støbning.

Prøverne dateret til middelalder bør analyseres nærmere for at komplettere de hidtidigt undersøgte prøver.

Tabel 1: Resultater af gennemsynet af prøver fra Tinggård, THY 3471

Prøvenumre angivet med **fed** kommer fra bronzealderhuse, prøver angivet med kursiv og understregning kommer fra middelalderhuse.

I skemaet er der anvendt følgende forkortelser:

- **Forekomst:** x – enkelte, xx – få, xxx – en del, xxxx – mange, xxxxx – dominerende.

- **Afgrøder:** **H.** - Hordeum (Byg), **H.v.v.** – Hordeum vulgare var. vulgare (Avnklædt Seksradet Byg), **H.v.n.** – Hordeum vulgare var. nudum (Nøgen Seksradet Byg), **T.** – Triticum (Hvede), **T.ae.** – Triticum aestivum (Alm. Hvede), **T. m.** – Triticum monococcum (Enkorn), **T.d.** – Triticum dicoccum (Emmer), **T.s.** – Triticum spelta (Spelt), **S.** – Secale cereale (Rug), **A.** – Avena (Havre).

- **Markukrudt/andre vilde planter:** **Pers.** – Persicaria maculata/lapathifolium (Fersken/Bleg Pileurt), **Ch.** – Chenopodium (Gåsefod), **Ch.a.** – Chenopodium album (Hvidmelet Gåsefod), **Sp.** – Spergula arvensis (Spergel), **R.a.** – Rumex acetosella (Rødknæ), **Polyg.** – Polygonum aviculare (Vej-Pileurt), **Fallopia** – Fallopia convolvulus (Snerle-Pileurt), **Pl.l.** – Plantago lanceolata (Lancet-Vejbred), **Dant.** – Danthonia decumbens (Tandbælg), **Stell.** – Stellaria media (Alm. Fuglegræs).

- **Andet:** **RR** – recente rødder., **RF** – recente frø

Prøvenr.	ml	Korn	Aksdele	Ukrudt	Trækul	Andet
x1653	20	xx H meget forbrændte		x	xxx 0-5	x Lyngstængler + sten/kridt og RF
x1659	10	x H			xxx 0-5	x Lyngstængler + sten/kridt og RF
x1685	75	xx H + x T		x, x Hasselnødde-skal	xxxx 0-10	xx Lyngstængler + sten/kridt og RF
x1686	75	x T.ae.		xx + x Vicia	xxxx 0-20	x Lyngstængler + sten/kridt og RF
x1687	100	xxxxx H.v.n. + x T.		xxx Pers + x	xx 0-10	
x1688	25	xxxxx H.v.n. + xx T. d/s		x Ch., Vicia, Galium	xx 0-10	
x1689	50	xxxxx H.v.n. + x T. d/s		x Pers + x	xx 0-10	
x1690	100	xxxxx H.v.n. + x T. d/s		x Fallopia + Galium	xx 0-10	
x1691	100	xxxx T d/s	T d/s	x Poyg. + x	xx 0-10	RF
<u>x1749</u>	75	x A + S + H		xx Sp., R.a. Rumex, Fallopia, Poaceae	xx 0-10	xxxx Lyngstængler + RF
<u>x1750</u>	200	x H v.v. + A		xx Sp., R.a. Rumex, Fallopia, Stell. Polyg.	xxxxx 0-30	xxxx Lyngstængler + RF
<u>x1761</u>	50	xxx A + x H v.v.		xxx Pers. Sp. + xx Stell., Ch.	xxxxx 0-10	xx Lyngstængler + RF, sten
<u>x1765</u>	150	xx H.v.v. + x A		xx Sp., Ch. Carex + x Dan.	xxxx 0-30	xxxx Lyngstængler + RF
<u>x1767</u>	75	xx A + x H v.v.		x Stell., Agrostemma g., Poaceae	xxx 0-10	xxx Lyngstængler + RF
<u>x1770</u>	100	xxx A + x H v.v.		xx Sp. + x Fallop.	xxx 0-10	xxx Lyngstængler + RF
<u>x1772</u>	75	xx H v.v. + x A		xx Sp., Ch. + x	xxx 0-10	xx Lyngstængler + RF, slagger
<u>x1781</u>	75	xx H v.v. + x A, 1 H spiret		x Sp., Empetrum nigrum, Cyp.	xx 0-10	xxxx Lyngstængler + RF
<u>x1787</u>	50	xx H v.v. + x A		xx Rumex, Cyp., x Ch, Menyanthes		xxxxx Lyngst., xxxx L.blomst + skudspids
<u>x1793</u>	250	xxx H v.v. + x A		x Fallop., Cyp., Dan., Ch., Solanum sp.	xx 0-10	xxxxx Lyngstængler

<u>x1794</u>	30	xx H v.v. + x A		x R.a., Poaceae	xx 0-10	xxxx Lyngstængler, xx skudspidser
<u>x1795</u>	20	xx H v.v. + x A		x R.a. + xx	xx 0-10	xxx Lyngstængler
<u>x1798</u>	150	x A + S + H		x Cyp., Ch., Dan.	xxxx 0-10	xxx Lyngstængler
x1802	10	x H + T.d.	x T.d.	x Sp.	xx 0-5	x Lyngstængler + sand og sten
x1803	15	x H + T		x Cyp., Luzula + x	xx 0-5	x Lyngstængler
x1804	20			x Cyp., Trifolium + x	xx 0-10	xxx Lyngstængler
x1805	5	x		x	xx 0-5	x Lyngstængler
x1806	5	x H + T		x Carex	xx 0-5	x Lyngstængler
x1807	5	x H + T		x	xx 0-5	kridt 0-5 mm
x1813	2				x 0-5	kridt 0-5 mm
x1814	5	x		x Stell.	x 0-5	kridt 0-5 mm
<u>x1817</u>	150	x		xxx Carex, x Silene sp., Potentilla erecta		xxxxx Lyngst. + græs/tørv = brændt tørv
<u>x1822</u>	50	xx H.v.v.		xxx Ch.a., Pers., Sp., Rumex, Carex, Thlaspi	x 0-10	xxxxx Lyngstængler
<u>x1838</u>	200			xx Dan., x Myrica	xxx 0-10	xxxxx forslagget aske/sand 0-10 mm
x1843	20	xx H + x T.		xxx Pers. + xx Ch. Fallop., Rumex, Carex, Caryophyllaceae	xxxx 0-10	
<u>x1870</u>	100			xx Pers., Ch., Pl.l., Carex + x R.a.	xxxx 0-10	xxxx slagger
<u>x1871</u>	150			x Carex, Thlaspi	xx kviste	xxxxx slagger
<u>x1881</u>	75	x H v.v. + A + S		xx Pers., Ch., Sp., + x Dan., Carex, Potentilla	xx 0-10	xxxx Lyngstængler + x Knoldet Draphavre
x1914	100			x Rumex + x	xxxxx 0-20	x Lyng
<u>x1920</u>	200	xxx A + x H v.v.		xx Sp., Ch., R.a. + Dan.	xx 0-10	xxxx Lyng
<u>x1929</u>	100	xxx H.v.v. + A		xx Ch., Dan., Carex, Potentilla, R.a.	xxxx 0-10	xxx Lyng
<u>x1930</u>	30	xx H.v.v. + A		x Carex + x	xxxx 0-10	xxx Lyng + x Erica tetralix-kviste
<u>x1950</u>	100	xx H.v.v. + A		xx Dan., Fallop. + x Luzula	xxxx 0-10	xxx Lyng
<u>x1961</u>	25	xx H.v.v. + A		xxx Sp. + x Ch., Potentilloa, Poaceae, Rumex	xxxx 0-10	xxx Lyng
<u>x1964</u>	100			x	xxxxx 0-20	x Lyngstængler, xxx Smedekugler
x1965	5	x H + x		x	xxx 0-5	sand + xxx kridt
<u>x1966</u>	200	xx H.v.v. + A		x Dan., Sp., Carex	xxxx 0-20	xxx Lyng+ Erica tetralix-blade,sammenbr.sand
<u>x1967</u>	300	xxx A + xx H v.v. + x T ae.		xxxx Carex, Sp., Dan. + xx Empetrum, Stell., Myrica, Raphanus	xxxx 0-10	xxx Lyngkv., xxx Calluna blomst+ Ericablade
<u>x1979</u>	30			x Dan.	xx 0-10	xxx Lyngkviste
<u>x1983</u>	150	xx A + H v.v.		xx Ch., Pers., Stell. + x Carex, Myrica, Potamogeton colorathus	xx 0-10	xxxxx Lyngkviste + xx slagger
<u>x1987</u>	350	xxxx A, enekte spirede		xxx Pl.l., Ch., Carex, Poa + x Dan., Ranunculus, Menyanthes	xxxx 0-20	kviste, xx Fåre/Gedelort, xxxx slagger
x1994	10	x H		x	xx 0-5	sand + x kridt, mange RF
x2013	50	x T.m. + T	xx T m.		xx 0-5	sand, mange RF + RR